

ARBEIDSMARKTBELEID 2026-2030

VAN WERKVLOER TOT WERELDSTAD: OSS BEWEEGT MEE

Lerende
Stad Oss

Inhoud

Samenvatting	3
Voorwoord	5
1. OSS BOUWT VERDER OP STEVIGE FUNDAMENTEN	6
2. WAAROM EEN LOKALE ARBEIDSMARKTAGENDA?	8
3. ONZE VISIE: OSS IN 2040, EEN LERENDE STAD MIDDEN IN DE WERELD	11
4. VAN WERKVLOER TOT WERELDSTAD	14
4.1 Een economie in beweging	15
4.2 Onderwijs als fundament van een lerende stad	16
4.3 Arbeidsmarkt: tussen potentie en krapte	17
4.4 Brede welvaart en toekomstkracht	19
5. DE TOEKOMST VAN WERK BEWEEGT EN OSS BEWEEGT MEE	20
5.1 Wat we ophaalden	21
5.2 Gezamenlijke uitgangspunten en randvoorwaarden	21
5.3 Drie pijlers als basis	22
6. TOELICHTING OP INZET MIDDELEN	25
7. NAWOORD	27
Literatuurlijst	29

BIJLAGE AGENDA OP HOOFDLIJNEN

Arbeidsmarktbeleid 2026-2030 Van werkvloer tot wereldstad: Oss beweegt mee

Samenvatting

Waarom een lokaal arbeidsmarktbeleid?

De arbeidsmarkt verandert razendsnel. Technologische innovaties, vergrijzing, globalisering en personeelstekorten zetten druk op bedrijven én inwoners.

In Oss willen we deze veranderingen vóór zijn. Daarom investeren we in een toekomstbestendige arbeidsmarkt waarin iedereen kan meedoen en waarin leren, werken en ontwikkelen vanzelfsprekend zijn. Het arbeidsmarktbeleid sluit aan bij de visie van het sociaal domein. Hier zetten we in op bestaanszekerheid, participatie in de maatschappij, sociale basis en kansengelijkheid.

Onze missie

Wij creëren kansen en bouwen aan een arbeidsmarkt waarin ontwikkeling, vakmanschap en verbondenheid centraal staan. Waar inwoners betekenisvol mee kunnen doen en werkgevers ruimte hebben om duurzaam te groeien en innoveren.

Onze visie 2040

In 2040 is Oss een lerende stad: wendbaar, veerkrachtig en mensgericht.

- Leren stopt nooit, maar is een leefstijl.
- Werkgevers zijn ook leerbedrijven en lerende organisaties.
- Mensen bewegen soepel tussen sectoren, levensfasen en rollen.
- Brede welvaart staat centraal. Groei gaat hand in hand met welzijn en sociale samenhang.

Onze strategie: drie pijlers die elkaar versterken

Pijler 1. Leven Lang Ontwikkelen

We bouwen aan een stevige leerinfrastructuur waarin mensen zich in elke levensfase kunnen blijven ontwikkelen. Van flexibele leerroutes en hybride leeromgevingen tot een Leerfestival. We maken leren zichtbaar, dichtbij en vanzelfsprekend. Werkgevers verweven scholing in hun HR-beleid, zodat leren en ontwikkelen onderdeel wordt van werken en leven.

Resultaat: Inzicht in digitale vaardigheden en scholingsbereidheid (nulmeting 2025, herhaling 2028).

Pijler 2. Elk Talent Telt, Oss als talentenmagneet

We zetten breed in op het binden, boeien en benutten van talent. Waar iedereen betekenisvol mee kan doen: jong en oud en ongeacht achtergrond, leeftijd of beroep. Initiatieven vergroten de zichtbaarheid van Oss als plek waar je leert, groeit en blijft. Denk aan Het Talent Atelier, een gemeenschappelijke taal voor talent en de Scheikunde Olympiade. Zo maken we van diversiteit een kracht en bouwen we aan een arbeidsmarkt en maatschappij die uitnodigend is voor iedereen.

Doel: Jong talent binden aan Oss en kansen creëren voor ieder talent. Het MBO blijft hierin de ruggengraat voor het Osse bedrijfsleven en het opleiden van vakmanschap voor de toekomst.

Pijler 3. Werkgevers Fit voor de Toekomst

We versterken met werkgevers de leer- en werkomgevingen van morgen. Samenwerken wordt de norm met stages, traineeships, duale routes, challenges en leercommunities. Werknemers krijgen kansen om zich te ontwikkelen, omdat werkgevers denken in skills en taken in plaats van functies. (Onbenut) talent wordt beter benut en sectoren versterken elkaar.

Effect: Toekomstbestendige bedrijven, kruisbestuiving tussen sectoren en meer ontwikkelkansen op de werkvloer.

Samenwerking over grenzen heen

- Wij zijn lokaal geworteld met ons onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners.
- Wij zijn regionaal verbonden met Noordoost Brabant Werkt en de Human Capital Agenda.
- We zijn wereldwijd lerend met UNESCO Learning City, Oss deelt en leert internationaal.

Onze rol als gemeente

We zijn uitvoerder, aanjager en verbinder. We agenderen urgente signalen, verbinden partijen en investeren in de continuïteit van samenwerking.

Tot slot

Dit beleid is geen papieren plan, maar een gezamenlijke beweging. Oss kiest voor doen, leren en bijsturen. Zo bouwen we aan een arbeidsmarkt waarin ieder talent telt, werkgevers veerkrachtig blijven en brede welvaart groeit. Vandaag, morgen en in 2040.

Met dank aan alle betrokkenen die mee hebben gewerkt aan de totstandkoming van het lokale arbeidsmarktbeleid en agenda.

Ondernemersverenigingen

CMO, Tibo, De Kracht van Oss Economic Board, Coöperatie Bedrijvenpark Vorstengrafdonk, Starters Succes Oss, VNO-NCW Oss, ZLTO Oss Den Bosch.

Ondernemers

Acket, Aludyne, Auto Huisjes, Baaijens Metaal, Berghege Heerkens, Bové, Brabant Zorg, Chef du Web, Covebo, Dumaco, Dutz Eyewear, Eli Care Thuiszorg, FerrOss, Finch Gastrobar, Hendriks Bouw Oss, Hendriks SGR, Heesen Yachts, ITC Holland Transport, Jess Design, Las-Pers, IBN, ITPG, Kemkens, LSN BV, Metaaltechniek Invic, Movianto, Nellen Schoonmaakdiensten, Nibag, Orangeworks, Organon, P. Arts Spoorwerken, Pivot Park, Rabobank, Say Ya, Tempo Team, Verhoeven Family of Companies, Spierings Cranes, Spirit Solar Lighting, Total Pack, Vetico, Zwanenberg en 44 respondenten van de ondernemerspeiling Leven Lang Ontwikkelen.

Onderwijs

HAN University of Applied Sciences, HAS green academy, Het Hooghuis, KW1C, Koningsacademie, Volksuniversiteit Oss en 115 studenten (Mondriaan College, KW1C en HAN).

Overheid

Gemeente Oss (afdelingen Leefomgeving Wonen Economie, Mens & Maatschappij, Onderzoek & Statistiek, Personeel & Organisatie en Werk & Inkomen) en Noordoost Brabant Werkt.

Overige organisaties

Bibliotheek Oss, Global Goals Oss, Talentencampus Oss, UWV, Werk en vakmanschap en NLwerktaanwerk.

Ossenaren

De 375 respondenten van het Burgerpanel Oss.

Global Goals-doelen passend bij het Arbeidsmarktbeleid Oss

SDG 4 – Kwaliteitsonderwijs

Leven lang Ontwikkelen, flexibele leerroutes, samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, micro-credentials en modulair onderwijs.

SDG 8 – Fatsoenlijk werk en gezonde economie

Aantrekkelijk werkgeverschap, stimuleren van ondernemerschap, duurzame inzetbaarheid en vitale arbeidsmarkt.

SDG 9 – Duurzame industrie, innovatie en infrastructuur

Versterken van lokale eco-systemen, stimuleren van technologische ontwikkeling, hybride leeromgevingen en | campusvorming.

SDG 10 – Ongelijkheid verminderen

Focus op iedereen laten meedoen: jongeren, ouderen, herintreders, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, brede doelgroepen.

SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen

De Lerende Stad Oss, verbinden van onderwijs, ondernemers en inwoners voor een veerkrachtige samenleving.

SDG 17 – Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

Intensieve samenwerking tussen gemeente, onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en regio (Noordoost Brabant Werkt, UNESCO Learning Cities).

Voorwoord

Het goede leven, dat is wat we in Oss nastreven. Een stad waar het prettig wonen, werken en samenleven is. Waar je ruimte krijgt om je talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Waar werk niet alleen inkomen biedt, maar ook betekenis, perspectief en verbinding.

De arbeidsmarkt staat onder druk. Technologische vooruitgang, economische verschuivingen en maatschappelijke uitdagingen vragen om nieuwe antwoorden. Hoe blijven onze ondernemers vernieuwend en veerkrachtig? Hoe zorgen we dat iedereen mee kan blijven doen? Hoe zorgen we dat onze voorzieningen én onze samenleving in 2040 nog steeds recht doen aan mensen en werkgevers?

In Oss geloven we dat de toekomst begint bij ontmoeten en duurzaam samenwerken. In ons arbeidsmarktbeleid 2026-2030 bundelen we de krachten van het sociaal domein, onderwijs en de economie. Want bestaanszekerheid, kansengelijkheid en toegang tot werk hangen onlosmakelijk samen met goed onderwijs, gezonde bedrijven(terreinen) en een sterke duurzame lokale economie.

Vanuit onze waarden de mens centraal, nabijheid, verbinden en vooruitdenken werken we aan de pijlers een leven lang ontwikkelen, elk talent telt en werkgevers fit voor de toekomst. Deze drie pijlers vormen de ruggengraat van ons arbeidsmarktbeleid. Zo bouwen we verder aan de Lerende Stad Oss.

Onze dank gaat uit naar iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan ons lokale arbeidsmarktbeleid. Dit beleidsstuk is dan ook géén document om te bewaren in een lade. Het is een open uitnodiging aan onze inwoners, werkgevers, scholen en maatschappelijke organisaties om mee te bouwen aan een arbeidsmarkt, die meebeweegt met de tijd.

Het is tijd om samen te investeren in ontwikkeling, werkzekerheid en aantrekkelijk werkgeverschap. Zo blijven onze inwoners en onze bedrijven toekomstbestendig.

Nu en in 2040. Bouw je mee?

Frank den Brok, wethouder Economie & Kees van Geffen, wethouder Arbeidsmarktbeleid en Onderwijs

1. OSS BOUWT VERDER OP STEVIGE FUNDAMENTEN

In Oss bouwen we niet op lucht. We bouwen verder op jaren van samenwerking, vernieuwing en daadkracht.

Het lokale actieplan Het Werkt in Oss! 2016-2017 zette de eerste stap naar een meer inclusieve arbeidsmarkt. Gemeente, onderwijs en ondernemers trokken samen op langs vier actielijnen.

1. Ondernemerschap en groei werkgelegenheid
2. Iedereen doet mee
3. Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt
4. HRM-aanpak ondernemers.

Het actieplan leidde tot tientallen projecten, van begeleiding naar werk tot innovatief HR-beleid.

De evaluatie was duidelijk. Samenwerken werkt, maar vraagt ook om scherpe keuzes. Het enthousiasmeren van jongeren voor techniek, het versterken van toekomstbestendige bedrijven en het creëren van gelijke kansen blijven actueel.

De Strategienota Moderne Maakstad Oss 2021-2025 zette vervolgens in op het verbinden van economische ontwikkeling en talent. Oss bouwde aan ecosystemen in de maakindustrie, agrofood, life sciences en logistiek. Tegelijkertijd ontstonden er initiatieven als de Talentencampus, Open Badges en Learning Communities. Steeds met die ene centrale vraag: hoe zorgen we dat onderwijs en arbeidsmarkt elkaar écht versterken, zodat iedereen mee kan doen en mee kan groeien?

De nieuwe Economische Strategie 2026-2032 Innovatieve Maakstad Oss verstevigt het thema arbeidsmarkt in ambitie 3. Lerende Stad. De economische strategie vult aan op thema's als innovatie, verduurzaming, ruimte voor werken en samenwerking. Vanuit het brede perspectief dragen ook vrijetijdseconomie, fijne leefomgeving, aantrekkelijk wonen en bereikbare, veilige gemeente met duurzame mobiliteit bij aan onze ambities op het gebied van arbeidsmarktbeleid.

Wat we meenemen

In de afgelopen jaren hebben we geleerd wat wel en niet werkt. De geleerde lessen nemen we mee.

- Een arbeidsmarktstrategie werkt alleen als er verbinding is tussen sociaal, ecologisch en economisch perspectief. Mensen en bedrijven versterken elkaar.
- Samenwerken werkt alleen als er duidelijke keuzes worden gemaakt en er onderling commitment en afstemming is tussen onderwijs, ondernemers, overheid en maatschappelijke organisaties.
- Een sterke arbeidsmarkt begint bij mensen die zich kunnen blijven ontwikkelen en bedrijven die kunnen blijven vernieuwen.
- Grote opgaven zoals digitalisering, verduurzaming en kansengelijkheid vragen om structurele samenwerking en niet om losstaande initiatieven.
- Investeren in (werknemers)vaardigheden, een leven lang ontwikkelen en lokale en regionale leer-ecosystemen is geen luxe, maar noodzaak.

2. WAAROM EEN LOKALE ARBEIDSMARKTAGENDA?

De arbeidsmarkt verandert razendsnel door nieuwe technologieën, demografische verschuivingen, geopolitieke invloeden, globalisering en schaarste van grondstoffen. Dit brengt fundamentele veranderingen teweeg in hoe we werken en leven. Bedrijven zien werkzaamheden stilvallen door personeelstekorten en innovatie stukt. Ambities worden bijgesteld en de druk op werkenden loopt op. Tegelijkertijd ontstaan nieuwe banen, beroepen en sectoren, die vragen om andere vaardigheden, vernieuwende manieren van opleiden en nieuwe samenwerkingen.

In deze dynamiek maken mensen het verschil. Want de beschikbaarheid van vakbekwame, wendbare mensen is de motor van innovatie, economische groei, maatschappelijke veerkracht en welvaart. Daarom is het nu tijd om lokaal te investeren in een arbeidsmarkt die mensen en bedrijven in staat stelt om te blijven leren, te ontwikkelen en aan te passen.

Dat is geen eenvoudige opgave. Sociaaleconomisch arbeidsmarktbeleid is complex. Het gaat om het versterken van een toekomstig duurzame economie (winst niet ten koste van de aarde), het realiseren van maatschappelijke transities en het investeren in wendbare inwoners. Er zijn veel partners en belangen en de middelen zijn vaak minimaal. Samenwerking is onmisbaar.

Daarom bundelen we samen met Osse ondernemers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en onze inwoners de krachten. Lokaal waar het kan, regionaal waar dat nodig is.

Onze missie

Wij creëren kansen en bouwen aan een arbeidsmarkt in Oss die meebeweegt met de tijd. Een arbeidsmarkt waar ontwikkeling, vakmanschap en verbondenheid centraal staan. Waar iedereen, jong en oud, ongeacht achtergrond, leeftijd of beroep, betekenisvol mee kan doen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. We investeren in een sterke lokale infrastructuur voor leren, werken, innoveren en duurzame groei van bedrijven. Voor de samenleving van vandaag én die van 2040.

We kiezen voor beleid dat raakt én werkt, een gezamenlijke beweging.

- We maken samen de norm met partners die mee aan de lat staan.
- We zijn lokaal geworteld en regionaal verbonden.
- We gaan van strategie naar zichtbare en meetbare acties.
- We werken waardengedreven met focus op inwoners, bedrijven en hun toekomst.

Een brede verkenning

We voerden een brede verkenning uit om te weten wat er leeft in Oss. Inwoners, studenten, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties deelden met ons hun kijk op werk en ontwikkeling. We haalden hun input en draagvlak op met de volgende onderzoeken, enquêtes, interviews en werksessies.

1. Onderzoek Osse Ontwikkeling centraal: Leven Lang Ontwikkelen in Oss voor een fit arbeidsmarktbeleid (Maurice de Greef, professor Volwasseneducatie Vrije Universiteit Brussel)
2. Ondernemersenquête Leven Lang Ontwikkelen (Maurice de Greef en gemeente Oss)
3. Enquête Burgerpanel Oss Leven Lang Ontwikkelen (Maurice de Greef en gemeente Oss)
4. Werksessie Leven Lang Ontwikkelen met onderwijs en maatschappelijke organisaties met o.a. KW1C, HAN, HAS, UWV, Volksuniversiteit Oss (Maurice de Greef en gemeente Oss)
5. Onderzoek Oss als talentmagneet (Daphne Bakx, student Bedrijfskunde HAN)
6. Studentenopdrachten over Leven Lang Ontwikkelen (Mondriaan College en Het Talent Atelier van KW1C)
7. Werksessie Arbeidsmarkt Werkgroep Coöperatie Bedrijvenpark Vorstengrafdonk (gemeente Oss)
8. Interviews met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties (gemeente Oss).
9. Gemeentelijke werksessie De Lerende Stad (gewonnen prijsvraag KplusV)
10. Werksessie Uitwerking pijlers arbeidsmarktbeleid en start Community Arbeidsmarkt Oss (gemeente Oss).

Deze input bevestigde onze urgentie dat we moeten investeren in een arbeidsmarkt die meebeweegt met de tijd, kansen biedt en samenwerking versterkt.

3. ONZE VISIE: OSS IN 2040, EEN LERENDE STAD MIDDEN IN DE WERELD

Stel je voor: het is 2040.

Oss is een stad waar mensen graag wonen, werken en samenleven. Een groene stad, met ruimte om te ademen en te bewegen. Onze voorzieningen zijn sterk en toekomstgericht. Er is een bruisend theater, een modern zwembad, een eigentijdse bibliotheek en plekken waar cultuur en ontmoeting vanzelfsprekend samenkomen. Er is voldoende woonruimte voor iedereen met betaalbare woningen voor starters, levensloopbestendige hofjes voor ouderen en innovatieve woonvormen die gemeenschappen versterken. Het buitengebied is groen, gezond en uitnodigend. Het is een plek waar natuur, landbouw en recreatie elkaar aanvullen. In Oss voelt men zich veilig en verbonden.

Inwoners en bedrijven vinden het inmiddels vanzelfsprekend om zich te blijven ontwikkelen. Werkgevers zijn leerbedrijven geworden en buurthuizen zijn leerplekken. Onderwijsinstellingen functioneren als open systemen die samen met bedrijven, inwoners en maatschappelijke partners bouwen aan vakmanschap en veerkracht.

Werken in Oss betekent groeien als mens én als professional. Jongeren stromen soepel in. Ouderen blijven vitaal verbonden met werk en gemeenschap en herintreders vinden een nieuw ritme. Er is evenveel waardering voor praktisch en theoretisch geschoolden en werkgevers creëren ruimte voor innovatie. Niemand valt buiten de boot. Oss kijkt niet naar cv's of doelgroepen, maar naar wie je bent en wat je kunt bijdragen.

Wat begon als losse initiatieven en tijdelijke projecten, is uitgegroeid tot een *gedeelde cultuur van leren en ontwikkelen als leefstijl*. Onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties werken vanzelfsprekend samen. Leren en ontwikkelen gebeurt overal en grenzen tussen sectoren vervagen. Overstappen van zorg naar techniek of van logistiek naar onderwijs is niet langer een obstakel, maar een kans. Werkgevers investeren in veerkrachtige teams en aantrekkelijk werkgeverschap. Inwoners vinden elkaar vinden via de WijZijnOss-community en bouwen aan sterke, zorgzame netwerken - offline én online. Zo bouwen we aan sterke gemeenschappen.

Hieronder ligt een fundament van gedeelde waarden. Oss kiest bewust voor maatschappelijke impact boven kortetermijnwinst. Voor zinvol werk boven alleen banen. Voor vertrouwen, gezondheid, innovatie en gedeelde welvaart. We bouwen vanuit het geloof dat je een stad maakt met elkaar en dat ieder talent telt. Partners hebben een duidelijke stem in beleid en keuzes, waardoor richting en zeggenschap stevig verankerd zijn.

Zoals een Osse ondernemer het treffend verwoordde: 'Degenen die iets doen, dat zijn onze mensen. En daar zit ons goud uiteindelijk.' (Bron: Onderzoek Leven Lang Ontwikkelen van Maurice de Greef).

De Lerende Stad Oss

Ossenaren zijn trots, maar juichen met de handen in de zakken. Hoog tijd om vaker stil te staan bij wat goed gaat en dat samen uit te dragen. Want Oss heeft iets bijzonders in handen.

We zijn een innovatieve maakstad met stevige industriële wortels én een open blik op morgen. We zijn drie keer uitgeroepen tot Global Goals gemeente van Nederland. We zijn ook aangesloten bij het wereldwijde netwerk van UNESCO Learning Cities. In deze steden vormt leren en ontwikkelen de motor voor persoonlijke groei, sociale verbondenheid en een duurzame en wendbare economie. In Oss geven we dit vorm via de Lerende Stad Oss.

De Lerende Stad Oss is een beweging waar initiatieven samenkomen die leren zichtbaar, dichtbij en vanzelfsprekend maken. Oss groeit stap voor stap uit tot een stad waar leren en ontwikkelen bij het leven hoort. Voor iedereen, in elke fase van het leven.

- Leerlingen ontdekken bedrijven via MijntoekomstInOss.
- Inwoners versterken hun basisvaardigheden in het DigiTaalhuis.
- Jongeren vinden hun weg via hybride leeromgevingen en stages bij bedrijven.
- Tijdens de Dag van de Techniek en het Leerfestival 2027 wakkeren we talent en ambitie aan.
- In buurthuizen, sportclubs en op straat ontstaan leertrajecten die passen bij ieders tempo.

Want in Oss gebeurt leren en ontwikkelen thuis, in de wijk, in de natuur, op de werkvloer én in het klaslokaal. Dit draagt bij aan het verstevigen van de sociale basis, het versterken van netwerken en gemeenschappen.

Deze beweging stopt niet bij onze gemeentegrenzen. We delen inzichten met andere UNESCO Learning City steden over de hele wereld en dragen actief bij aan de Human Capital Agenda van Noordoost Brabant Werkt. Zo benutten we onze eigen kracht én versterken we de regio als klaslokaal.

Voorbeelden van de Lerende Stad Oss zijn:

- Ontwikkelvouchers. Samen met de Volksuniversiteit Oss zetten we in op ontwikkelen voor degenen die een meer kwetsbare arbeidsmarktpositie hebben.
- Leren door koken. Samen aan een recept werken is óók taal, rekenen en samenwerken.
- Themabijeenkomsten voor ouderen. In samenwerking met Bibliotheek Oss en NME-centrum Elzenhoek.
- Ondernemers bieden leerwerkplekken. Praktijkroutes naar werk in Oss.
- Basketball en soft skills. 3x3 courts waar jongeren leren samenwerken, keuzes maken en leiderschap tonen.
- Leertrajecten in buurthuizen, sportclubs en de stadsboerderij. Leren kan overal.
- Erfgoed archeologie. Leren van onze geschiedenis, o.a. met Universiteit Leiden.

De Lerende Stad Oss, ons arbeidsmarktbeleid, onze visie sociaal domein en onze economische strategie versterken elkaar. We richten ons op wendbare mensen, lerende organisaties en duurzame economische groei.

4. VAN WERKVLOER TOT WERELDSTAD

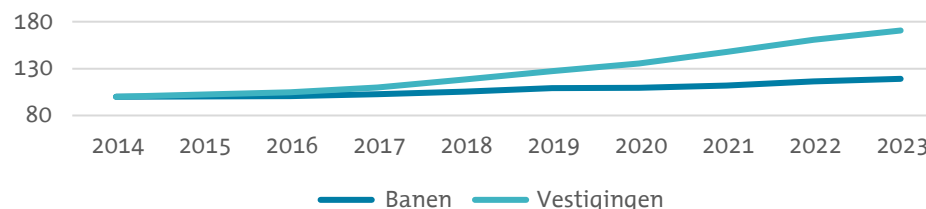

4.1 Een economie in beweging

De Osse arbeidsmarkt ontwikkelt zich en dat is geen toeval. Wat ooit begon met margarine en vleesverwerking groeide uit tot een innovatieve maakstad met internationale allure. Oss bouwt op stevige fundamenten van familiebedrijven, betrokken mkb'ers en een diepgeworteld vakmanschap. Strategisch gelegen met spoor, haven en snelwegen binnen handbereik, is de stad aantrekkelijk voor ondernemers én werknemers.

De afgelopen jaren is het economisch profiel van Oss verbreed. Naast de sterke pijlers industrie (maak en bouw), logistiek en life sciences, groeit de werkgelegenheid in zorg, techniek, ICT, food, toerisme, detailhandel en zakelijke dienstverlening. Hierdoor wordt de lokale economie robuuster en aantrekkelijker voor een divers palet aan werkzoekenden.

Inmiddels telt Oss ruim 47.000 banen. Het aantal bedrijfsvestigingen steeg tussen 2014 en 2023 met 71%, vooral door een toename van zelfstandigen. Pivot Park en Pharma Delta benadrukken als innovatieclusters het toekomstpotentieel. Zij hebben de ambitie om tot 2036 te groeien van 900 naar 1900 werknemers. Om dit potentieel te blijven benutten, is ruimte essentieel voor bestaande bedrijven om te groeien, voor nieuwe spelers om zich te vestigen, voor bedrijventerreinen om te verduurzamen én voor een toekomstbestendig energienetwerk.

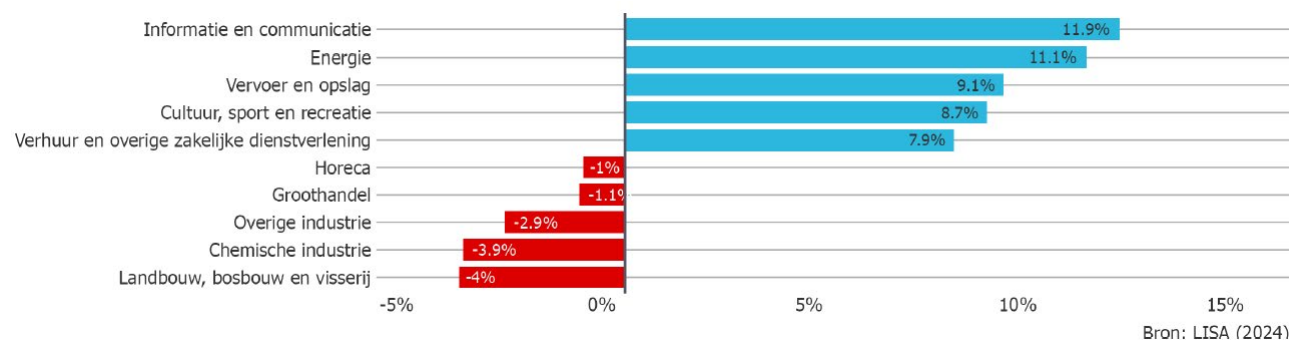

▲ *Figuur 1. Ontwikkeling banen en vestigingen in de gemeente Oss tussen 2014-2023 (geïndexeerd, bron: LISA, 2023)*

De economie van Oss heeft zich in de afgelopen tien jaar positief ontwikkeld. Het aantal banen groeide van 39.271 in 2014, naar 47.081 banen in 2023, dit komt neer op een stijging van 20% en 7.180 banen. Het aantal bedrijfsvestigingen groeide in deze periode van 5.936 in 2014 naar 10.142 in 2023, dit is een groei van 71%. Het aantal bedrijven in Oss is sterker gegroeid dan het aantal banen. Dit is onder meer te verklaren door de toename van het aantal ZZP'ers.

▼ *Figuur 2. Sectoren met de grootste toe- en afname (in %) Bron: Lisa (2024) uit Arbeidsmarkt in zicht, gegenereerd op 01-12-2025.*

Als we kijken naar de procentuele verandering in arbeidsplaatsen, zien we dat vooral de sectoren informatie en communicatie (+11,9%, 93 arbeidsplaatsen), energie (+11,1%, 31 arbeidsplaatsen), en vervoer en opslag (+9,1%, 283 arbeidsplaatsen) een relatief sterke toename lieten zien.

4.2 Onderwijs als fundament van een lerende stad

In Oss zetten we in op de beweging dat onderwijs méér is dan kennisoverdracht. Het is de motor van persoonlijke ontwikkeling, economische groei en maatschappelijke samenhang.

Het onderwijs zoekt in Oss actief de verbinding met bedrijven en maatschappelijke partners. Dat gebeurt op alle niveaus van primair onderwijs, voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs tot MBO, HBO en universitair onderwijs.

Het KW1C, de HAN en HAS zijn hierin sleutelfiguren en bouwen samen met ondernemers aan een lokale en regionale leercultuur waarin leren en werken hand in hand gaan. Voorbeelden zijn de Week van de Techniek, MijnToekomstInOss, de Werkplaats (Het Hooghuis en Saam), Werkplaats Duurzaam organiseren (HAN), Challenges voedselverspilling (HAS), en praktijkgerichte programma's zoals MAVO-P en HAVO-P.

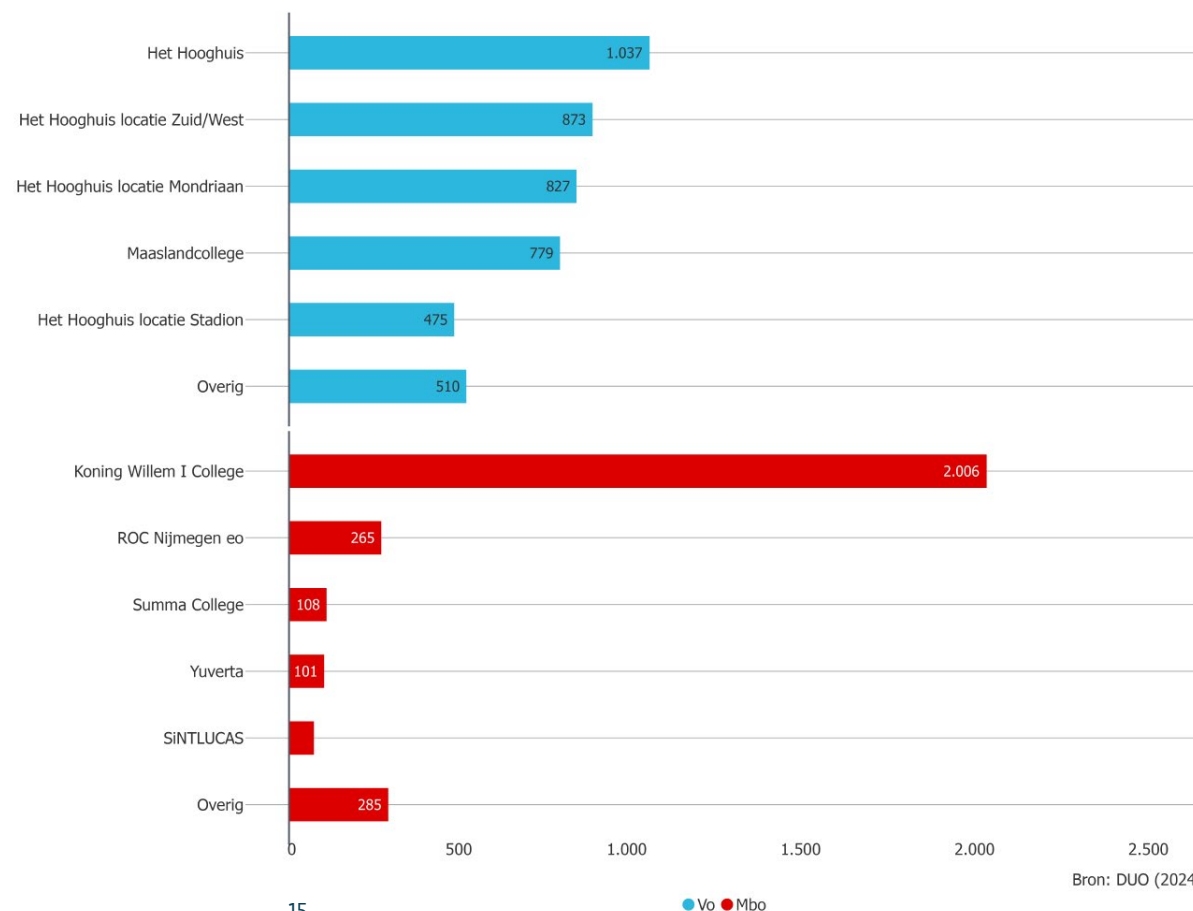
De beweging naar de Lerende Stad Oss is in volle vaart.

- Het KW1C heeft een doorslaggevende rol in het realiseren van hybride leeromgevingen en leerlabs, waarin studenten vakgericht leren in de praktijk. Initiatieven als JobsCool, de logistieke school bij de Vos Logistics/Organon, Bedrijfsschool Kemkens en Het Talent Atelier brengen jongeren direct in contact met de werkvloer.
- Ook in het voortgezet onderwijs worden bruggen geslagen. Het Hooghuis en Maaslandcollege laten leerlingen samenwerken aan multidisciplinaire opdrachten met het bedrijfsleven.

- Hogescholen sluiten aan. De HAN ontwikkelde met Pivot Park een lectoraat Drug Discovery en heeft een actieve rol in het regionale samenwerkingsverband Pharma Delta. De HAS koppelt studenten aan ondernemers in Oss en stimuleert circulair denken en doen op het gebied van voedsel.

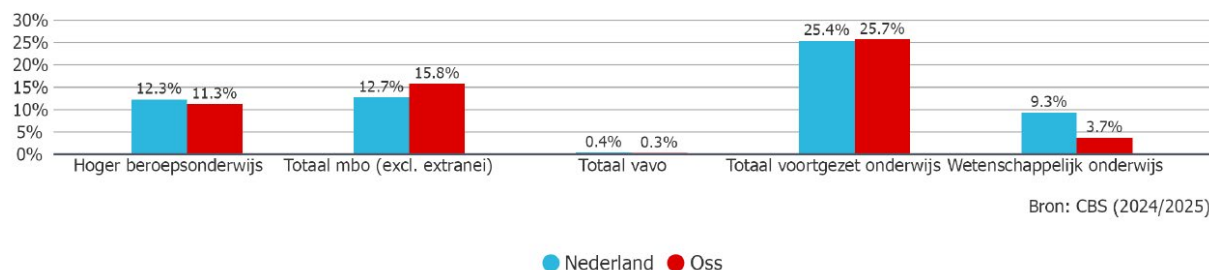
Het accent verschuift van diploma's naar ontwikkeling van skills. Hierdoor beschikken jongeren én volwassenen over de juiste vaardigheden in een veranderende arbeidsmarkt. Een hechte en structurele samenwerking tussen onderwijs en werkgevers is nodig. De aansluiting bij de Human Capital Agenda van Noordoost Brabant Werkt en bij UNESCO Learning Cities geeft Oss extra kracht om deze ambitie waar te maken.

▼ *Figuur 3. Leerlingen en studenten, naar schoolvestiging*
Bron: Arbeidsmarkt in zicht, gegenereerd op 01-12-2025.

In dit figuur staat de top 5 van onderwijsinstellingen, waar leerlingen die in Oss wonen onderwijs volgen. De VO-vestiging met de meeste leerlingen uit Oss is Het Hooghuis. Voor MBO is dit KW1C. KW1C ziet een lichte stijging van studenten aantallen in een krimpende markt. Het aantal studenten neemt in de regio af, maar het aantal studenten dat in Oss naar het MBO gaat neemt toe. 2021: 2300 studenten, 2022: 2389 studenten, 2023: 2700 studenten, 2024: 2800 studenten en 2025: 2800 studenten. Dit is inclusief inburgering, ISK (Internationale Schakelklas) en Educatie (praktijkgerichte opleiding na de middelbare school. Er is een dalende trend op inburgering en ISK. De BBL-opleiding in Oss is vrij groot met ongeveer 1000 leerlingen, met nadruk op zorg en techniek. De andere studenten zitten in een BOL-opleiding, met nadruk op techniek, zorg, laboratorium en procesoperator.

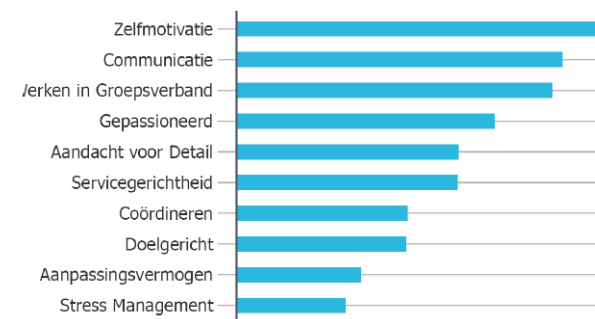
▼ Figuur 4. Samenstelling onderwijsdeelname Arbeidsmarkt in zicht, gegenereerd op 01-12-2025.

Dit figuur geeft de verdeling weer van de deelnemers (naar woonplaats) voor de gemeente Oss en Nederland als geheel. Leerlingen en studenten, die in Oss wonen, kennen een relatief grote onderwijsdeelname binnen het totaal MBO. Zij kennen een relatief lage onderwijsdeelname binnen het wetenschappelijk onderwijs. Voor onderwijs na de middelbare school geldt dat passend onderwijsaanbod in de buurt van de gemeente erg bepalend is voor de participatiecijfers. Dit komt doordat studenten vaak zelfstandige woonruimte zoeken in de buurt van hun opleiding. Steden met één of meerdere MBO-instellingen, hogescholen of universiteiten kennen daarom in verhouding meer deelname aan die soorten onderwijs.

▼ Figuur 5. Softskills

Bron: Arbeidsmarkt in zicht, gegenereerd op 01-12-2025.

In dit figuur staat het overzicht van de meest gevraagde softskills in Oss weergegeven. De softskills Zelfmotivatie, Communicatie en Werken in groepsverband worden door werkgevers in Oss het meest gevraagd in 2024.

4.3 Arbeidsmarkt: tussen potentie en krapte

De Osse arbeidsmarkt groeit, maar kent flinke uitdagingen. Het is altijd onderhevig aan niet beheersbare invloeden. Tussen 2014 en 2023 zijn er 7.800 banen bijgekomen, maar groei is geen vanzelfsprekendheid. De arbeidsmarkt staat onder druk. De netto arbeidsparticipatie (73,3%) ligt iets onder het regionale gemiddelde en de werkloosheid is laag (3,1%). Dat lijkt gunstig, maar zorgt ook voor spanning. Er is nauwelijks ruimte voor mismatch of uitval. Elke niet-inge vulde vacature betekent direct vertraging voor ondernemers, druk op bestaande teams en innovatie.

Krapte is voelbaar in vrijwel alle beroepsklassen, met name in zorg, techniek en ICT. De topsectoren in Oss – Bouw & installatie (+38%), Logistiek (+33%), Life

Sciences & Health (+18%) en Agrifood (+9%) – groeien hard. Dat vraagt om investeren in aantrekkelijk werkgeverschap, sterke leerecosystemen en flexibiliteit in opleiden. Onderwijsinstellingen en ondernemers pakken hierin samen de verantwoordelijkheid van éénmalig opleiden naar continu ontwikkelen.

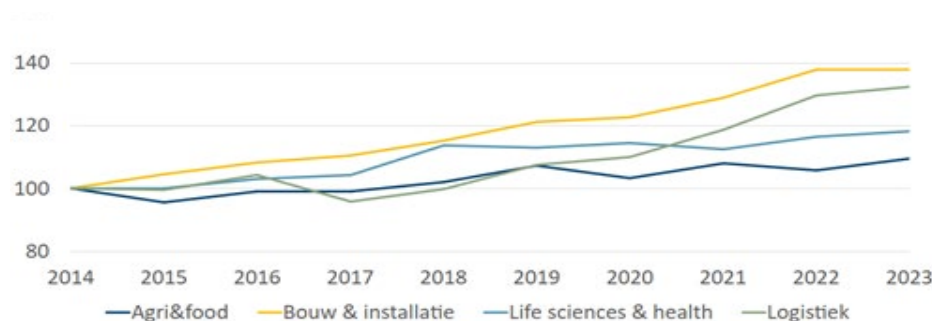
Daarbij speelt ook mobiliteit een rol. Oss heeft een negatief pendelsaldo van 5.500 banen (bron: Arbeidsmarkt in Zicht, gegeneerd 1 december 2025). Veel inwoners werken buiten de gemeente, vooral in Den Bosch en Nijmegen. Uit onderzoek blijkt dat MBO-opgeleiden vaker in Oss blijven dan universitair geschoolden. Als we jonge kenniswerkers willen behouden, dan is aantrekken én vasthouden van hoogwaardige werkgelegenheid in Oss een strategisch doel.

Oss is een echte MBO-stad met een sterke economische basis in vakmanschap en praktijkgericht leren. Het behoud van KW1C in onze stad is van cruciaal belang voor het lokale bedrijfsleven en het opleiden van de vakmensen van morgen. We zetten in op een intensieve samenwerking tussen ondernemer en onderwijs, tijdens de opleiding en in de praktijk. Hiermee versterken we de verbinding tussen leren en werken. KW1C heeft daarnaast een sleutelrol bij het opleiden van nieuwkomers en zij-instromers en bij- en omscholing voor werkenden in veranderende sectoren.

Er is potentie, maar de krapte vraagt structureel om gezamenlijke actie. Voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt is meer maatwerk in opleiden, sterkere binding met de regio en investeren in een aantrekkelijke woon-werkomgevingen en bedrijventerreinen vereist.

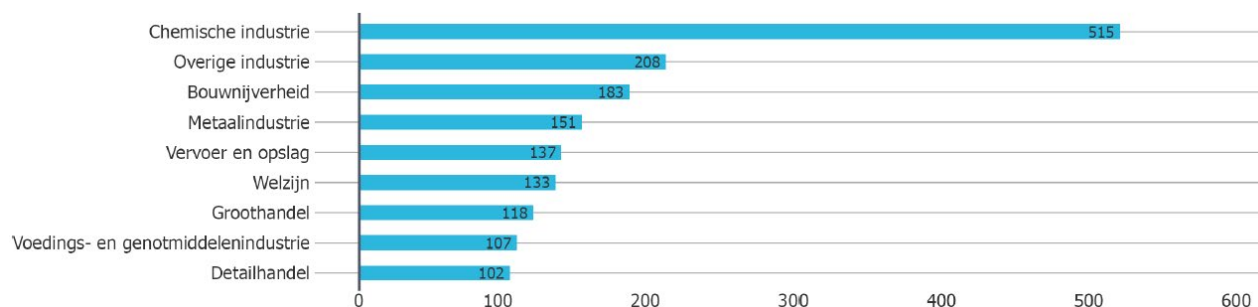
▼ **Figuur 6. Ontwikkelingen topsectoren (geïndexeerd)**

Bron: Index Lisa 2023

▼ **Figuur 7. Specialisatiegraad (arbeidsplaatsen)**

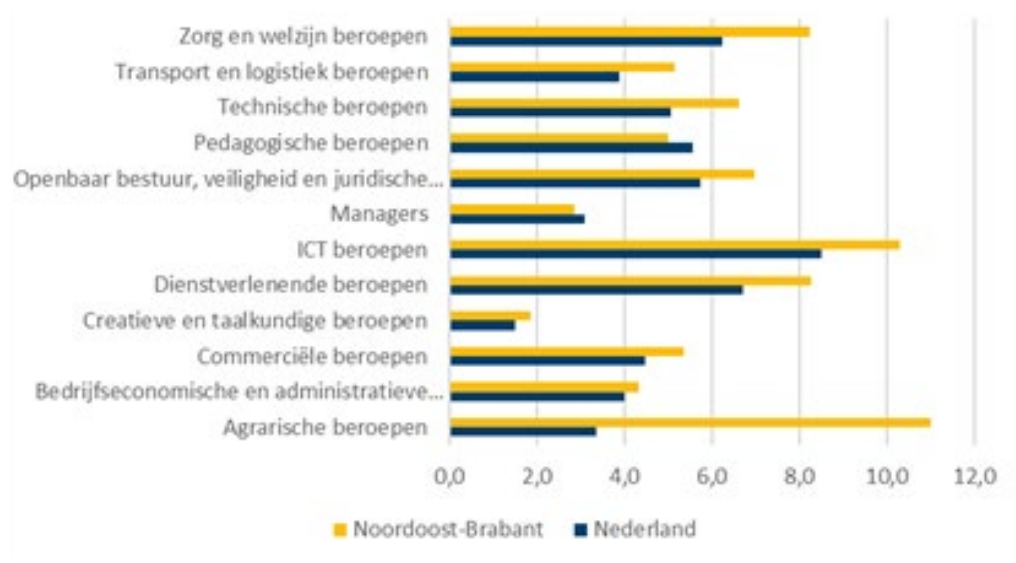
Bron: Arbeidsmarkt in zicht, gegeneerd op 01-12-2025.

Figuren en 7 laten de sectoren zien, waarin de gemeente Oss relatief sterk gespecialiseerd is. In Oss zijn er negen sectoren (zeer) sterk vertegenwoordigd binnen de lokale economie. De specialisatiegraad is het hoogst voor de sector chemische industrie. Daarnaast zijn de sectoren overige industrie, bouwnijverheid, metaalindustrie, welzijn, vervoer en opslag, groothandel, voedings- en genotmiddelenindustrie en detailhandel sterker dan gemiddeld vertegenwoordigd.

▼ **Figuur 8. Spanningsindicator naar beroepsklasse 2024 in noordoost-brabant i.V.M. NI (uwv, 2024)**

Bron: www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/dashboards/spanningsindicator

De arbeidsmarkt in de Arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant, waar Oss onderdeel van is, wordt door het UWV bestempeld als zeer krap (4,58, dd. 06-02-2025). De krapte is daarmee groter dan de meeste arbeidsmarktregio's. Kijkend naar de krapte in de verschillende beroepsklassen is vooral de krapte voor zorg en welzijn, agrarisch, ICT en techniek groot. Ook valt op dat de krapte in Noordoost-Brabant in bijna alle sectoren groter is dan het Nederlands gemiddelde. Het is en wordt voor bedrijven actief in deze sectoren daardoor lastig om nieuw personeel aan te trekken.

4.4 Brede welvaart en toekomstkracht

De Osse arbeidsmarkt beweegt richting 2040 met nieuwe kansen en uitdagingen. De komende jaren verwachten we een groei van 2.900 tot 3.250 banen. Bescheidener dan het afgelopen decennium, maar nog altijd veelbelovend. Voorwaarde is wel dat Oss aantrekkelijk blijft voor ondernemers, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van werklocaties zoals Heesch-West en het versterken van de economische wendbaarheid.

Op het gebied van brede welvaart laat Oss een gemengd beeld zien. Positieve signalen zijn hoge arbeidsparticipatie, lage werkloosheid, relatief veel inwoners met een startkwalificatie en een solide besteedbaar inkomen. Bereikbaarheid en ervaren levensgeluk blijven achter. Net als in andere delen van Noordoost-Brabant, staat de balans tussen werk en privé onder druk en neemt sociale verbondenheid af. Dat heeft directe impact op de arbeidsdeelname en het welzijn van inwoners.

Toch biedt Oss een stevige basis om voort te bouwen aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Dankzij sterke economische fundamenteën, onderwijs en ondernemers die (onbenut) talent willen laten groeien én een brede maatschappelijke betrokkenheid.

Bron: PON&Telos, Brede Welvaart

▼ Voorbeelden van indicatoren brede welvaart

Bron: Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS,
gegenereerd op 4 december 2025 voor Oss.

Arbeidsmarkt Oss in één oogopslag

Arbeidsmarkt krap en vergrijsd:

Extra druk op het aantrekken, binden en omscholen van personeel. Slimmer werken met technologie is essentieel om de productiviteit te verhogen.

Ruimtegebrek op werklocaties:

Bedrijventerreinen raken vol, met urgente opgaven rondom verdichting, verduurzaming en netcongestie.

Sterke sectorale groei:

Vooraf in Life Sciences & Health (Pivot Park), AgriFood, Logistiek en Bouw & Installatie is de banengroei sinds 2014 bovengemiddeld.

Demografische groei +6% tot 2035:

Met 5.800 extra inwoners ontstaat behoefte aan ongeveer 3.000 nieuwe banen (meer bij ambitieuze groei).

Negatief pendelsaldo (-5.500):

Dagelijks vertrekken meer werkenden uit Oss dan er binnenkomen, een kans om hoogwaardig werk lokaal te verankeren.

Grote ruimtelijke projecten:

Uitbreiding Pivot Park, Spoorzone projecten, vergroening en functiemix Moleneind, toekomstvisie Haven, stadshart-transformatie en toeristisch-recreatieve ontwikkelingen.

5. DE TOEKOMST VAN WERK BEWEEGT EN OSS BEWEEGT MEE

Werk verandert. Niet straks, maar nu. We bevinden ons midden in een fundamentele transformatie van werk. Dat vraagt om een andere manier van denken over zekerheid, ontwikkeling en de waarde van werk.

Werk is meer dan inkomen. Het is waar we groeien, leren, bijdragen en betekenis vinden. De klassieke route (leren, werken, met pensioen) wijkt steeds vaker voor dynamische loopbanen met ruimte voor scholing, zorg, werk en tijdelijke pauzes. Ook een zijstap of stap terug kan precies zijn wat iemand verder brengt. Dat vraagt om systemen en voorzieningen die aansluiten bij het echte leven.

Tegelijkertijd is er ongelijkheid. Er zijn banen genoeg, maar kansen blijven ongelijk verdeeld. Wie geen diploma, netwerk, startpositie of extra ondersteuning nodig heeft, stuit vaak op drempels. Een arbeidsmarkt die iedereen nodig heeft, vraagt om een nieuwe manier van kijken. Niet naar cv's, maar naar talent, motivatie en potentieel. Niet naar functies, maar naar taken en vaardigheden. Dat is de omslag naar duurzaam werk. Werk dat niet alleen beoordeeld wordt op economische productiviteit, maar ook op welzijn, ontwikkeling en maatschappelijke bedrage.

5.1 Wat we ophaalden

Uit onze brede verkenning komt naar voren dat de urgentie van een krappe arbeidsmarkt breed wordt gedeeld. De gezamenlijke oproep is: Versterk wat werkt, vernieuw waar nodig.

We werken de komende jaren gericht aan de volgende thema's.

- Duurzame samenwerking tussen sectoren. Niet iets tijdelijks, maar als gedeelde opdracht van onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Ook als het economisch spannend wordt, werken we samen om talent te behouden, overstappen te begeleiden en toekomst te bouwen.
- Leven Lang Ontwikkelen. In een arbeidsmarkt die continu verandert, is blijvend leren en ontwikkelen geen luxe maar noodzaak. Structurele krapte vraagt om mobiliteit: overstappen, doorstromen en terugkeren naar werk waar wél vraag naar is.
- Elk talent telt. Van jong tot oud, van praktisch opgeleid tot kenniswerker, nationaal en internationaal. Kijken naar wat iemand kan, wordt het nieuwe normaal. Ook voor wie de aansluiting nog niet vanzelf vindt.
- Toekomstgericht ondernemerschap (ondernemers fit voor de toekomst). Met aandacht voor innovatie, sociaal ondernemerschap, aantrekkelijk werkgeverschap, vitaliteit en slimme inzet van technologie om werk menselijker, productiever en duurzamer te maken.
- Sterke leer-werkecosystemen. Ondernemers en onderwijs bouwen samen aan nieuwe (hybride) leeromgevingen. Van Pivot Park tot Pharma Delta en van JobsCool tot incompany opleidingen bij Organon, Vos Logistics, Kemkens en sectorale opleidingen als Duo Elektro en Bouwmensen.

Een vitale arbeidsmarkt en een gezonde lokale economie versterken elkaar. Onze inzet gaat hand in hand met het versterken van onze economische basis. Met ruimte voor ondernemerschap, toekomstbestendige sectoren met aandacht voor vakmanschap en bedrijventerreinen en het stimuleren van innovatiekracht en duurzaamheid.

5.2 Gezamenlijke uitgangspunten en randvoorwaarden

Uit onze brede verkenning blijkt dat we in Oss dezelfde uitgangspunten en randvoorwaarden herkennen.

Gezamenlijke uitgangspunten

- Werken = leren + ontwikkelen. Leren en ontwikkelen hoort bij elke levensfase.
- Elk talent telt. Ongeacht leeftijd, achtergrond of opleiding.
- Brede welvaart. Meedoen in de maatschappij en werken dragen bij aan welzijn en welvaart, voor inwoners en bedrijven.
- Fit voor de toekomst. Aantrekkelijk werkgeverschap, ruimte voor duurzame groei, innovatie, ontwikkelen en technologie die mensen ondersteunt.
- Samenwerking in de 4 O's. Onderwijs, ondernemers, overheid en maatschappelijke organisaties werken intensief samen aan een toekomstige arbeidsmarkt en economie voor de vijfde O, de inwoners van Oss.
- Regionale samenwerking als basis. Oss is partner in bredere programma's zoals Noordoost Brabant Werkt en de provincie Noord-Brabant.

Gezamenlijke randvoorwaarden

- Een aanpak op maat. Afgestemd op het inwoner en zijn of haar talent.
- Flexibel en modulair onderwijs. Leren op ieder moment en voor elke levensfase.
- Dynamische loopbanen. Her-, bij- en omscholen is vanzelfsprekend. Werkgevers en onderwijs stemmen dit af op het individu, ook voor wie extra ondersteuning nodig heeft.
- Duurzaam toekomstgericht investeren. Aantrekkelijke en bereikbare bedrijventerreinen, betaalbare (starters)woningen en goede voorzieningen zodat Oss een fijne werk- en woonomgeving is.
- Doen en bijsturen. Leren wat werkt, bijstellen waar nodig.

5.3 Drie pijlers als basis

De toekomst is niet iets wat ons overkomt. Het is iets waar we samen aan bouwen. Daarom kiezen we in Oss voor drie pijlers. Zij vormen de ruggengraat van ons arbeidsmarktbeleid en geven ons richting.

1. Leven Lang Ontwikkelen
2. Elk Talent Telt
3. Werkgevers Fit voor de Toekomst.

Pijler 1. Leven Lang Ontwikkelen: van baan- naar werkzekerheid

In een voortdurende veranderende wereld is blijven leren en ontwikkelen de sleutel tot duurzame inzetbaarheid. Dat is geen stip op de horizon, maar de

realiteit van vandaag. Ook in Oss merken we dat elke dag. Functies veranderen, sectoren verschuiven en de verwachtingen van werk evolueren.

In onze brede verkenning doen ondernemers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners de volgende oproep. 'Versterk de basisvaardigheden, maak het combineren van leren en werken vanzelfsprekend en sluit het onderwijs beter aan op de praktijk. Niet alleen tijdens de schooltijd, maar juist ook daarna.'

Hoe maken we het in Oss aantrekkelijk en toegankelijk om te blijven leren in elke levensfase: formeel, informeel en non-formeel? Iedereen moet de kans krijgen om te groeien en zich te ontwikkelen. We kijken daar om niet alleen naar economische opbrengst, maar ook naar brede welvaart. Want arbeidsmarkt raakt alle domeinen van onze samenleving. Deze opdracht is complex. Er zijn veel partijen betrokken, belangen zijn divers en middelen zijn tijdelijk of versnipperd. Onderwijs, kinderopvang en zorg staan onder druk. Leven lang ontwikkelen vraagt om een stevige, duurzame infrastructuur, waarin overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties samen optrekken. Met de inwoners van Oss als vijfde en belangrijkste O in het hart van de beweging.

Formeel leren: Gestructureerd leren binnen onderwijsinstellingen met als doel het behalen van erkende diploma's.

Informeel leren: Spontaan en onbedoeld leren in het dagelijks leven, zoals via werkervaring of sociale interactie.

Non-formeel leren: Georganiseerd leren buiten het reguliere onderwijs, vaak zonder erkend diploma.

In Nederland missen we een stevige structuur voor leven lang ontwikkelen. We wachten niet op landelijke kaders. We benutten de energie in Oss om te bouwen aan een structuur die werkt voor werkgevers, onderwijs en inwoners.

De werkgroep Onderwijs-Arbeidsmarkt van VNO-NCW Oss verkent samen met gemeente, scholen (VO en MBO) en werkgevers de ontwikkeling van een Hub voor Loopbaan-Oriëntatie Begeleiding (LOB-hub) waarbij de individuele begeleiding van Osse inwoners centraal staat met als resultaat een nauwkeurige verkenning van loopbaanmogelijkheden en uiteindelijke koppeling aan passend(e) studie, opleiding en werk. Aanvullend daarop investeren we vanuit dit arbeidsmarktbeleid in basisvaardigheden, flexibele leerroutes en hybride leeromgevingen. Vanuit dit fundament werken we stap voor stap toe naar een duurzame

infrastructuur voor leven lang ontwikkelen in Oss, waarin continuïteit langer dan een collegeperiode gewaarborgd is.

We laten ons inspireren door denkers als Linda Gratton en Andrew J. Scott, die laten zien dat loopbanen langer, flexibeler en minder voorspelbaar worden. In zo'n wereld is leren en ontwikkelen niet alleen economisch noodzakelijk, maar ook een bron van vitaliteit en zingeving. Niet iedereen komt vanzelf in beweging. Veel mensen willen wél leren, maar ervaren drempels of missen regie. Er is veel potentieel, maar het vraagt begeleiding, laagdrempelig aanbod en vertrouwen.

Pijler 2. Elk Talent Telt: Oss als aantrekkelijke vestigingsplaats voor talent

Oss is een werkstad. Werkgevers willen dat jongeren in Oss blijven en dat we (nieuw) talent aantrekken en behouden. Uit onze brede verkenning komt naar voren dat we iedereen nodig hebben. Focus is nodig op een brede doelgroep. De huidige arbeidsmarkt-krapte vraagt namelijk niet alleen om het aantrekken van nieuwe mensen, maar ook om het ontwikkelen van onbenut talent. Niet iedereen past in een standaard loopbaan of opleiding. Soms is aandacht voor het verhaal achter het cv is nodig. Zeker voor jongeren die hun weg nog zoeken, voor starters die zich willen bewijzen, voor mensen met een migratieachtergrond of mensen met een hobbelijke leerroute.

Om talent te binden en te boeien moeten we laten zien wat de regio Oss te bieden heeft, namelijk innovatief werk, kansen voor groei, aantrekkelijk werkgeverschap en een sterke gemeenschap. Werkgevers moeten inzetten op zichtbaarheid via MijnToekomstInOss, hybride leeromgevingen en ontwikkelprogramma's tijdens en na schoolverlaten.

Ter ondersteuning van onze inwoners die een extra zetje nodig hebben of zich willen laten omscholen zet Oss vol in op de kracht van samenwerking binnen het sociaal domein.

Vanuit de Participatiewet investeren we in maatwerktrajecten die inwoners helpen om stappen te zetten richting deelname aan werk, opleiding of maatschappelijke activiteiten. IBN, ons sociaal ontwikkelbedrijf, is een belangrijke partner hierin. IBN is de partner om mensen, die (nog) niet bij een reguliere werkgever kunnen werken, een baan aan te bieden. Het vormt een belangrijke schakel om de baankansen van mensen te vergroten en perspectief te bieden. Door nauw samen te werken met IBN en andere partners bouwen we aan een parallelle arbeidsmarkt waarin mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie kansen krijgen. Kansen om zich te ontwikkelen, mee te doen in de maatschappij en indien mogelijk om (gedeeltelijk) zelfstandig mee te doen op de arbeidsmarkt.

Uit het onderzoek Oss als talentmagneet komt naar voren dat Oss aantrekkelijker moet worden voor jong talent. Studenten en starters zoeken betekenisvol

werk, groeimogelijkheden, een fijne sfeer en een stad die aansluit bij hun waarden. Hier valt nog winst te behalen. Oss scoort gemiddeld een 6 als vestigingsplek. Er is een mismatch tussen wat studenten verwachten en wat bedrijven uitstralen. Studenten geven aan dat de communicatie en zichtbaarheid van wat bedrijven kunnen bieden beter kan. Ze willen graag betrokken worden bij projecten en advies geven over wat wel werkt.

Ook studenten van Het Talent Atelier (KW1C) gaven een duidelijk advies. Bind studenten vroeg door ze te betrekken bij de stad, bijvoorbeeld via een campus of een community. Maak leren en ontwikkelen aantrekkelijk door het te belonen, bijvoorbeeld met een app waarmee jongeren punten sparen die ze kunnen besteden aan sport of cultuur. Zo wordt investeren in talent investeren in binding.

Elk talent telt gaat verder dan studiesucces. We zien jongeren die worstelen met schooluitval, mentale druk, de online-wereld of de verleiding van snelle verdienmodellen in de criminaliteit. Zij missen houvast, perspectief en het gevoel dat ze ertoe doen. Juist voor hen is nabijheid en aandacht cruciaal. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van onderwijs, werkgevers, gemeente en samenleving om hen oprecht te zien en actief te betrekken bij werk, opleiding en samenleving. Zo zetten we in op het voorkomen van uitval op school en behouden we hun talent.

Pijler 3. Werkgevers Fit voor de Toekomst: vooruitdenken in een veranderende wereld

Werkgevers in Oss staan voor flinke uitdagingen. Van personeelstekorten tot stijgende kosten, van netcongestie tot complexe wetgeving en internationale druk op export. Deze ontwikkelingen raken niet alleen de bedrijfsvoering, maar ook de veerkracht van onze lokale economie. Juist door deze druk groeit bij veel werkgevers het besef dat zij een sleutelrol vervullen in de arbeidsmarkt van morgen. Ze omarmen technologie als hulpmiddel om productiviteit te vergroten, maar blijven vakmanschap als kernwaarde zien. Het verschil maken zij door aantrekkelijk werkgeverschap, werkplezier en ontwikkelkansen centraal te stellen.

Twee werkgevers verwoordden het als volgt. (Bron: Interviews gemeente Oss).

'Ik weet dat er tekorten zijn in mijn branche, maar ik heb voldoende aanbod. Waarom? Ik zorg goed voor mijn mensen, vakinhoudelijk én op persoonlijk vlak. Ze kunnen al vanaf zes uur per week bij mij terecht. Geen ingewikkeld gedoe. Gewoon werken, overdag, flexibel én met ruimte om te groeien. Ik kijk naar de mens, niet alleen naar het cv. Dat werkt.'

'De boer van de toekomst is een alleskunner, van loodgieter, tot zien hoe het met je dieren-/plantenteelt gaat tot meebewegen met high techniek. De boer van toekomst is communicatief sterk, een verbinder tussen natuur en voedsel(veiligheid) en financieel goed onderlegd met een goede privé-werkbalans. We zien dat de opleiding hierin meebeweegt.'

De zoektocht naar nieuw talent én het boeien en binden van bestaande medewerkers vraagt om creatieve oplossingen en samenwerking. Inspirerende voorbeelden in Oss laten zien dat dit werkt. Traineeprogramma's, hybride leeromgevingen en initiatieven als Pharma Delta, JobsCool, Bedrijfsschool Kemkens, de Dag van de Logistiek en Het Talent Atelier (KW1C). Samen maken ze duidelijk dat lokaal samenwerken loont en investeren in leren en ontwikkelen meer dan waard is. Het vereist ook lef, doorzettingsvermogen en visie om binnen je eigen organisatie te werken aan het anders opleiden en werven van (onbenut) talent.

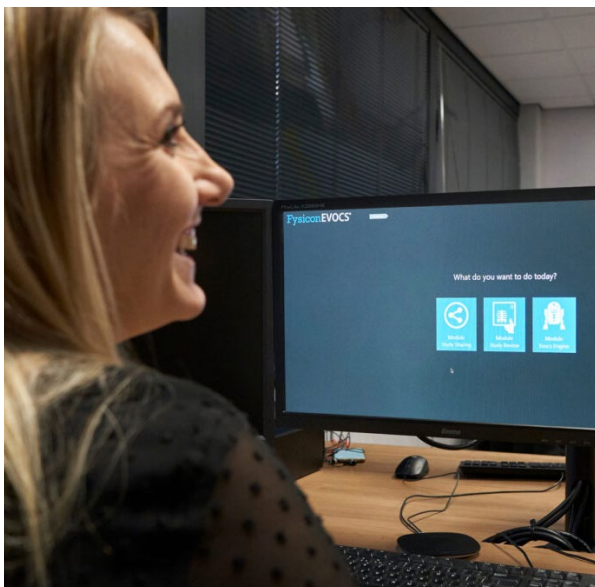
Het onderwijs geeft het volgende signaal af. *'De krapte in het onderwijs laat zien dat we onderwijs anders moeten gaan inrichten. Minder klaslokalen, meer samenwerking met ondernemers in de vorm van challenges, zodat we elkaar vinden in het oriënteren en meedoen in de maatschappij.'*

Werkgevers zien de meerwaarde voor een Learning Community Arbeidsmarkt Oss. *'Deze werksessies voelen als een community voor de arbeidsmarkt in Oss. Het helpt als we bij elkaar in de keuken mogen kijken, zo versterken we elkaar en de samenwerking met onderwijs.'*

De volgende stap is meer samenhang, focus op leren en innoveren op de werkplek en gezamenlijk koers houden. Niets is zo veranderlijk als de economie en de arbeidsmarkt. Samen optrekken en investeren zal zijn meerwaarde laten zien.

6. TOELICHTING OP INZET MIDDELEN

Arbeidsmarkt vraagstukken zijn zowel sociaal als economisch. Een toekomstbestendig arbeidsmarktbeleid versterkt onze economische concurrentiekracht en draagt bij aan een inclusieve samenleving.

In dit arbeidsmarktbeleid leggen we een duurzame verbinding tussen het sociale en economische domein en sturen we aan op meer samenhang. Dit is ook zichtbaar in onze agenda op hoofdlijnen, waarin we 29 (sociale en economische) acties benoemen. Hierin combineren we bestaande actielijnen met nieuwe acties.

Met welke middelen realiseren we de agenda en acties?

1. De gemeente heeft vooral een verbindende en faciliterende rol. Hiervoor zetten we (beleids)capaciteit in vanuit het sociaal domein en economie. Dat doen we binnen de bestaande formatie.
2. We zorgen ervoor dat dat acties, die financiering nodig hebben, gedekt worden met bestaande structurele of incidentele budgetten: Economie, Lerende Stad Oss en Sociaal Domein.

Budget Economie

Jaarlijks structureel beleidsbudget ingezet voor arbeidsmarktbeleid € 54.000,-. Incidenteel beleidsbudget in 2026 € 26.000,-.

Budget Lerende Stad Oss

Jaarlijks structureel budget € 120.000,-. De activiteiten van de Talentencampus Oss worden voortgezet onder de vlag van de Lerende Stad Oss. Het budget wordt ingezet voor een gemeentelijke projectleider, een communicatieadviseur en activiteitenbudget. Om het UNESCO Lerende Stad Oss predicaat te mogen voeren zorgt de Lerende Stad Oss voor de benodigde inhoud. Daarnaast worden activiteiten vanuit de voormalige Vereniging Talentencampus Oss voortgezet en wordt er gezorgd voor verbinding met het Arbeidsmarktbeleid en de Economische Strategie 2026-2032 Innovatieve Maakstad Oss.

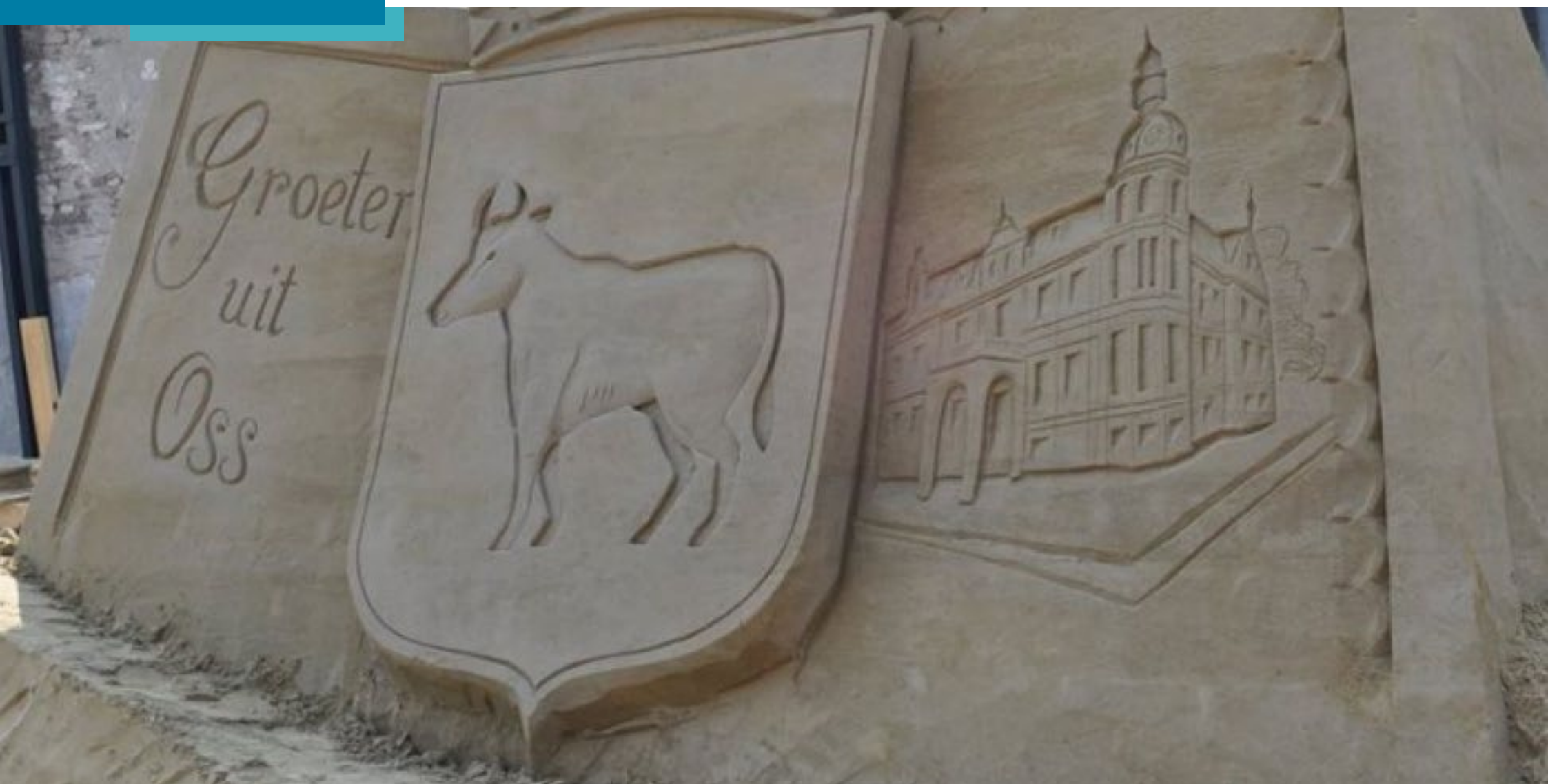
Budgetten Sociaal Domein

Verschillende acties sluiten aan op het reguliere beleid van het Sociaal Domein, zoals de ondersteuning voor inwoners die het extra nodig hebben en de partnership IBN. De daartoe benodigde budgetten volgen vaak uit wettelijke opgaven (zoals re-integratie Participatiewet, ontwikkeling Werkcentrum, aanpak laaggeletterdheid) en worden dus structureel gedekt vanuit bestaande middelen.

Mochten nieuwe ontwikkelingen of kansen zich voordoen, dan zoeken we naar nieuwe (co-)financiering. Eventueel stellen we onze ambities bij.

Vanuit ondernemers klinkt de nadrukkelijke oproep om het imago van Oss krachtiger neer te zetten als stad van talent en vakmanschap. Ook in de gemeenteraad is het belang van een stevig imago van Oss onderstreept. De gebiedsmarketingorganisatie 'Oss en Partners' vanuit recreatie en toerisme is gestart en wordt doorontwikkeld tot een citymarketingorganisatie met brede propositie voor de profilering van Oss. Vanuit arbeidsmarktbeleid dragen we inhoudelijk bij aan het merk 'Oss' om onze lokale economie nationaal en internationaal beter te profileren als aantrekkelijke leer- en werkstad. Aanvullende ambities op dit gebied dienen gefinancierd te worden uit nieuwe (externe) middelen.

7. NAWOORD

Met dit arbeidsmarktbeleid geven we richting aan een gezamenlijke beweging. We bouwen aan een arbeidsmarkt waarin ieder talent telt en iedereen kan meedoen. We verbinden leren en werken en stimuleren ontwikkeling op de werkvloer en in de wijk. We maken van een leven lang ontwikkelen een vanzelfsprekende keuze.

Door de kracht en kennis van onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties, inwoners en overheid te bundelen, versterken we de Osse economie én de samenleving. We zijn lokaal geworteld, regionaal verbonden en wereldwijd lerend. Geen beleid dat in de la verdwijnt, maar concrete acties die zichtbaar maken dat Oss investeert in mensen en in bedrijven.

Als gemeente zijn we niet alleen uitvoerder, maar ook aanjager en verbinder. We agenderen urgente signalen van onze partners, leggen verbindingen waar kansen liggen en investeren in de continuïteit van samenwerking. Zo bouwen we stap voor stap aan een veerkrachtige en mensgerichte arbeidsmarkt, waarin ontwikkeling, vakmanschap en verbondenheid centraal staan.

Samen maken we het verschil: vandaag, morgen en richting 2040. Want in Oss telt elk talent. Zo bouwen we aan een arbeidsmarkt die meebeweegt met de tijd.

Literatuurlijst

Ons arbeidsmarktbeleid is, naast samenwerking met onze netwerkpartners, tot stand gekomen door inspiratie van onderstaande schrijvers en hun visie en bevoegenheid over een toekomstige arbeidsmarkt.

1. Gemeente Oss (2022). Coalitieakkoord 2022-2026 — Samen Duurzaam Vooruit. Oss.
2. Provincie Noord-Brabant (2024). Uitvoeringsagenda Economie, Kennis & Talentontwikkeling 2024-2027.
3. Provincie Noord-Brabant (2020). Actieplan Arbeidsmarkt 2020-2023.
4. Centraal Planbureau (CPB) (2016). Kansrijk Arbeidsmarktbeleid — Deel 2. Den Haag.
5. G40 Steden Netwerk (2023). De arbeidsmarkt-regio van de toekomst — Meer armslag voor de arbeidsmarktregio: uitvoering geven aan een echte participatiewet.
6. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). VNG Taskforce Economisch Herstel (2023). White paper aanpak human capital — Naar een regionaal georiënteerde human capital aanpak. VNG.
7. Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) (2023). Essay: Bestaanszekerheid als belofte — Naar een lokale agenda bestaanszekerheid.
8. The new long life, a framework for flourishing in a changing world, Andrew J. Scott & Linda Gratton.
9. The 100-year life, living and working in an age of longevity, Andrew J. Scott & Linda Gratton.
10. Armoede uitgelegd aan mensen met geld, Tim Jongers.
11. Kunnen we het over werk hebben? Naar een ontslagvrije samenleving met werk en zekerheid voor iedereen, Marjolein ten Hoonte.
12. Er is leven na de groei, hoe we onze toekomst realistisch veiligstellen, Paul Schenderling.
13. Zakendoen in de nieuwe economie, met 50 business-cases over de gehele wereld, Marga Hoek.
14. Platform de Toekomst van Arbeid (2020). Investeren in mensen. Bouwstenen van een regeerakkoord over werken, leren en verzekeren. Argumentenfabriek.
15. Ministerie van OCW & Partners (2021). De Nationale LLO-Katalysator. Nationaal Groeifonds aanvraag.
16. MIT Sloan Management Review (2021). Future of Workplace Learning — Executive Guide.
17. Platform31 (2018). Discussienotitie Arbeidsmarktbeleid Oss: terugblik en vooruitblik.
18. SER/Tilburg University (2024). Position paper Werken aan brede welvaart.
19. TechYourFuture (2025). Publicatie Essaybundel LLO 2030.
20. Prof. Dr. Otto Raspe (2024). Koersen op het kompas van de brede welvaart. Inaugurele rede.
21. Rabobank (2024). Economische vernieuwing en regionale samenwerking in Noordoost-Noord-Brabant, november 2024
22. WRR (2020). Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht. Rapport 102.
23. Sociaal-Economische Raad (SER) (2024). Perspectief op brede welvaart in 2040.
24. VNG (2025). Sociaaleconomisch samenwerken aan toekomstbestendig arbeidsmarktbeleid.